

Markó Béla

Az idő születése

Vaszary János: *Ádám és Éva*, 1900,
olaj, vászon, 214,3×195
Maros Megyei Múzeum, Marosvásárhely

*Hát végre valahára lett idő,
egyik előre néz, a másik hátra.
míg éj borul lassan az almafára,
növényi zöldjéből a test kinó,*

*ha este van, reggel is lesz hamar,
s befogják így a jövőt és a múltat,
hogy szembefordulni már megtanultak,
a kígyó Éva ágyékába mar,*

*bent mindig újjászületik az alma,
de kint az öröklétnek nincs hatalma,
mert látják egymást, s mint egy sápadt emlék,*

*az Édenkert csak annyi, semmi több,
álmában forgolódik, és kilök
az Úr: miénk a lét, övé a nemlét.*

Egyre hihetőbb

Marc Chagall: *Tükör*,
1915, olaj, karton, 100×81 cm,
Orosz Múzeum, Szentpétervár

*Idő múltával egyre hihetőbb,
vagy legalább szeretnéd hinni végre,
hogy eljutsz odaátra, mielőtt
a sűrű olaj teljesen kiégne*

*a lámpából, és nyilván attól fogva
minden különbözik, mert senkinek
nem számít már, hogy pörögve-forogva
még látja-e vajon, ki nyeri meg*

*a hosszú-hosszú pingpongot, mikor
a kéz kezét, az arc arcot csíhol,
s ütés ütést, de csonka fénykörében*

*a láng megnyugszik lassan, és te sem
tűnsz el soha, míg sorsod végtelen
gombolyag egy alvó asszony ölében.*

Kiút

René Magritte: *A szerelmesek*,
1928, olaj, vászon, 54×74 cm,
Richard S. Zeisler, New York

*Nem kell vetkőzni, szörnyű tévedés,
hogy végül is lehántod, mint a hagymát,
s kibomló formái majd visszaadják,
mit elveszettnek hittél ébredés*

*után már annyiszor, pedig csak rólad
van szó még akkor is, ha elmerül
a tested benne, hiszen legbelül
úgysem lesz semmi, és hiába szólnak*

*ilyenkor mindenféle harsonák,
mert nem juthatsz egy másik arcon át
saját magadhoz, épp ellenkezőleg,*

*mind sűrűbb, mind sötétebb vásznakat
kell felvenned, hogy meg ne lássanak,
vagyis szeressenek, akik megölnek.*

Már emberi

Rembrandt: *A mészárszék*,
1655, olaj, fa, 94×67 cm,
Louvre, Párizs

*Annyira mindegy, hogy már emberi,
vagyis nyilvánvalóan ugyanabból
a véres kézzel összegyúrt anyagból
vagyunk mi is, és senki sem meri*

*végiggondolni, hogy a végső forma
különbözik csak, s a matéria
éppúgy hasonlít nőre, férfira,
mint disznóra, bár úgyis késő volna*

*tisztázni ezt, ha újra kézbe venne
majd gyilkosod, és újra elkeverne
csontot, velőt, húst egy hatalmas tálban,*

*s megpróbálna beléd lelket lehelni,
de nem lehet, mert tényleg nincsen semmi
személyesség a gőzölgő halálban.*